

Arbetet mot kränkande
behandling, diskriminering,
trakasserier och sexuella
trakasserier
Läsåret 2018/19

Verksamhet: Västerängsskolan

Antaget av Rektor

Antaget 2018-11-30

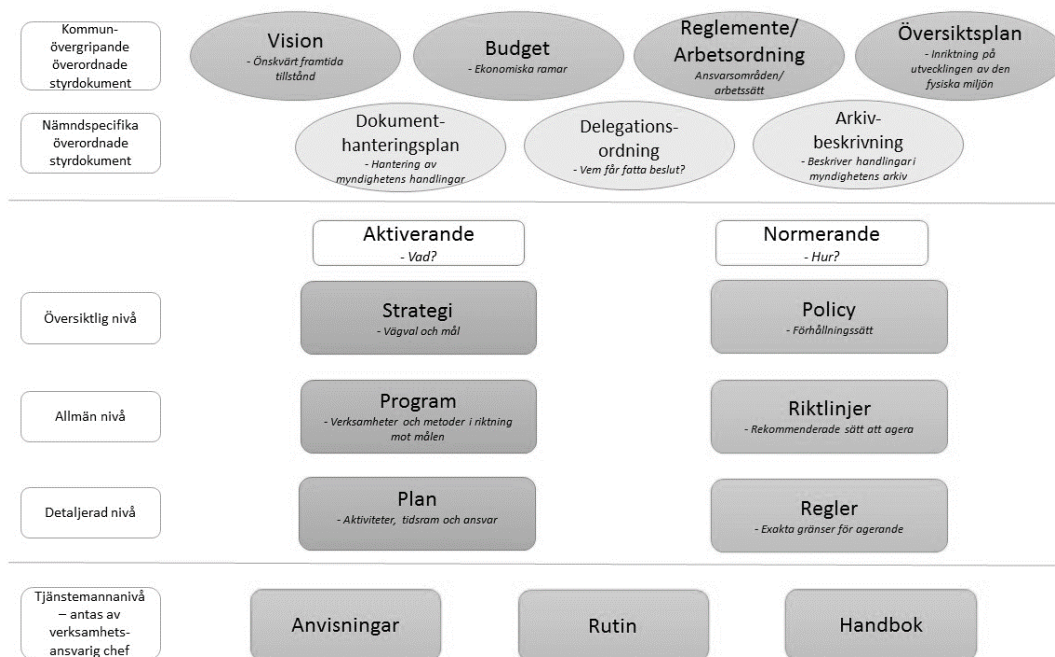
Giltighetstid Läsåret 2018/2019

Dokumentansvarig Rektor

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Håbo kommuns styrdokumentshierarki

Diarienummer BOU 2018/03913

Gäller för Västerängsskolan

Relaterade styrdokument Skollagen, Diskrimineringslagen, Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever

Förändringshistorik

Version	Datum	Förändring	Ansvarig
1	181130	Upprättad	Rektor

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Innehåll

Håbo kommuns styrdokumentshierarki	2
1. Inledning	4
Diskriminering	4
Kränkande behandling	4
Begrepp och förklaringar	5
2 Aktiva åtgärder mot diskriminering	7
Kön	7
Könsöverskridande identitet eller uttryck	9
Etnisk tillhörighet	11
Religion eller annan trosuppfattning	13
Funktionsnedsättning	15
Sexuell läggning	16
Ålder	18
8. Riktlinjer och rutiner i syfte att förhindra och motverka trakasserier och sexuella trakasserier	20
<i>Redogörelse för planerade åtgärder, ansvarig för tidsplanen</i>	20
9. Riktlinjer och rutiner i syfte att förhindra och motverka kränkande behandling	22
Akuta händelser	22
<i>Utvärdering av planen och dess innehåll</i>	27
<i>Elevernas deltagande och inflytande</i>	27
<i>Information om riktlinjer och rutin</i>	28
10. Material för vidare läsning	29

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

1. Inledning

Diskriminering

Den som bedriver utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare, dvs. skolhuvudman och skola) får inte diskriminera något barn eller någon elev som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare ska likställas med utbildningsanordnare när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget.

Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i eller söker till utbildningsanordnarens verksamhet anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom ramen för en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att ett förebyggande och främjande arbete ska bedrivas genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet i punkt 1-3.

Vidare ska arbetet med aktiva åtgärder genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt. Arbetet med aktiva åtgärder ska dokumenteras skriftligen varje år. Dokumentationen ska innehålla:

1. En redogörelse för alla delar av arbetet som ska genomföras enligt kraven på aktiva åtgärder,
2. Utbildningsanordnare ska ha rutiner och riktlinjer för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Dokumentationen ska innehålla en redogörelse för de åtgärder som planeras och vidtas enligt skyldigheten att ha, följa upp och utvärdera riktlinjer och rutiner i syfte att förhindra och motverka kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier.
3. En redogörelse för hur samverkansskyldigheten fullgörs.

Med samverkansskyldighet avses att utbildningsanordnaren ska samverka med de som deltar i utbildningen samt med anställda i verksamheten, se punkt 3 ovan.

Kränkande behandling

För att anses som kränkande behandling ska uppträdandet inte ha ett samband med någon av de i diskrimineringslagen angivna diskrimineringsgrunderna. I stället avses mobbing och andra liknande beteenden som kan utgöras av exempelvis tillmälen om övervikt, hårfärg eller att någon är en ”plugghäst”. Att utan nedsättande verbala omdömen om exempelvis hårfärg eller klädsel exempelvis

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

knuffa någon, rycka i håret eller sätta krokben för någon kan anses utgöra kränkande behandling. Även psykiska kränkningar genom exempelvis utfrysning omfattas.

För att motverka kränkande behandling ska ett antal aktiva åtgärder genomföras av skola och huvudman. Inom varje verksamhet ska det bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Det ska genomföras åtgärder för att förhindra och förebygga att barn och elever utsätts för kränkande behandling. På en skola innebär detta att rektor och annan personal ska vara uppmärksamma på exempelvis den jargong och det beteendemönster som råder mellan eleverna och se till att miljön på skolan inte inbjuder till missförhållanden. Varje år ska det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla:

- En redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas under det kommande året
- En redogörelse för vilka åtgärder som avses genomföras under det kommande året
- En redogörelse för hur de åtgärder som angetts i förra årets plan har genomförts

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller elev för kränkande behandling.

En lärare, förskolelärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev som anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Detta gäller även om ett barn eller en elev anser sig blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen.

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning, anmält eller påtalat kränkande behandling.

Begrepp och förklaringar

Direkt diskriminering: Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: Att någon missgynnas genom tillämpningen av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer som tillhör en personkrets som omfattas av diskrimineringsgrunderna, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Bristande tillgänglighet: Att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning och som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag eller annan författning och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
- andra omständigheter av betydelse

Trakasserier: Ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier: Ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Instruktioner att diskriminera: Order eller instruktion att diskriminera någon enligt de fem punkterna och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denne åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Kön: Att någon är man eller kvinna eller har för avsikt att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Att någon inte identifierar sig som man eller kvinna eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet: Nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Religion eller annan trosuppfattning: Det finns ingen definition av detta begrepp i lagstiftningen. I praktiken är det domstolarna som närmare definierar innebörden av begreppet. En sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning omfattas, exempelvis buddism, ateism eller agnosticism vars grunder för åskådning har ett naturligt samband eller är jämförbara med religion. Etiska, filosofiska eller politiska åskådningar faller utanför begreppen.

Funktionsnedsättning: Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning: Homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder: Uppnådd levnadslängd

Kränkande behandling: Ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller elevs värdighet.

Samband med verksamheten: Ansvar gällande kränkande behandling i samband med verksamhetens genomförande och får delvis anses sträcka sig utanför skoldagens början och slut. Som exempel på vad som omfattas är vad som händer på vägen till och från verksamheten samt vad som händer mellan eleverna på nätet.

Åtgärder för att förhindra kränkande behandling: Vilka disciplinära och andra åtgärder som kan vidtas för att tillförsäkra trygghet och studiero framgår av 5 kap. 6 – 22 §§ skollagen.

Barn eller elever kan få skadestånd om huvudman eller personal åsidosätter sina skyldigheter enligt 6 kap. 7 – 11 §§ skollagen.

2 Aktiva åtgärder mot diskriminering

Kön

Undersökning

Undersökningen genomfördes med en enkätundersökning gällande diskrimineringsgrunderna på mellanstadiet (åk 4-6) och högstadiet (åk 7-9). Lågstadiet och fritidshemmen (F-3) har inte arbetat med att undersöka diskrimineringsgrunderna. Lågstadiet kommer att vara delaktiga i att arbeta med det främjande arbetet som redovisas under respektive rubrik.

4-6

Enkätsvaren visar att svarsalternativen för frågan avseende kön var svårt att tolka.

7-9

En majoritet anser att det inte finns könsdiskriminering på skolan.

Analys

4-6

De olika könen kan känna att de behandlas annorlunda och får mer "skäll" än vad de med det motsatta könet får (t ex personal säger bara till oss killar och när tjejerna stör så säger personal inte till).

7-9

På högstadiet visar enkäten att de flesta klasser upplever att man behandlas lika oavsett kön. Det finns enstaka klasser som sticker ut och där behöver resultatet analyseras vidare.

Åtgärder

Främjande åtgärder

Elevernas medvetenhet om hur normer påverkar oss och hur det könsstereotypa språket speglar detta ska öka.

I planering och genomförande av undervisning samt i mötet med elever, ska vi aktivt sträva efter ett normkritiskt förhållningssätt. Detta gör vi genom att vi vuxna uppmärksammar och problematiserar ett könsstereotypiskt språkbruk.

Länkar:

<http://www.levandehistoria.se/klassrummet/hbtq>

<http://www.vetenskaphalsa.se/det-handlar-om-konsidentitet/>

<http://www.umo.se/Egna-berattelser/Kon-och-konsroller/>

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Förebyggande åtgärder

4-6

För att prata om deras upplevelser ska de delas in i olika grupper och diskutera hur det kan komma sig att en lärare säger till vissa mer än andra.

7-9

Vi har i olika sammanhang behovet att ibland göra en viss indelning för att få ut bäst effekt av undervisningen. I simningen har vi indelat kön för att få med oss fler elever. Det har givit bättre resultat genom högre medverkan och närvaron på undervisningen. Vid de tillfällena behöver vi kommunicera varför vi gjort de valen och diskutera detta med eleverna.

I de klasser som sticker ut i enkätundersökningen kopplar vi in skolkurator som diskuterar kön och könsdiskriminering.

Uppföljning och utvärdering

4-6

Uppföljning sker kontinuerligt av mentor på klassråd, utvecklingssamtal, elevråd samt vid enskilda samtal med elever. Utvärdering sker vid slutet av varje termin av arbetslag, elevhälsa och skolledning. Extra anpassningar i undervisning dokumenteras, följs upp och utvärderas.

7-9

Uppföljning sker kontinuerligt av mentor på skolans val-tid, klassråd och elevråd. Utvärdering sker vid slutet av varje termin av arbetslag, elevhälsa och skolledning. Extra anpassningar i undervisning dokumenteras, följs upp och utvärderas.

Samverkan

4-6

Samverkan med elever och vårdnadshavare sker i veckobrev samt på elevråd och klassråd.

7-9

Tillsammans med elever på skolans val-lektioner samt på elevråd

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Undersökning

Undersökningen genomfördes med en enkätundersökning gällande diskrimineringsgrunderna på mellanstadiet (åk 4-6) och högstadiet (åk 7-9). Lågstadiet och fritidshemmen (F-3) har inte arbetat med att undersöka diskrimineringsgrunderna. Lågstadiet kommer att vara delaktiga i att arbeta med det främjande arbetet som redovisas under respektive rubrik.

4-6

Majoriteten av eleverna tycker inte att man förväntas vara ett visst sätt beroende på om man är pojke eller flicka.

7-9

Undersökningen visar att en majoritet anser att man förväntas vara på ett visst sätt som pojke eller flicka.

Analys

4-6

Det verkar som om eleverna tyckte att detta var en svår fråga. Svarsalternativen var inte tydliga. Ett svarsalternativ som säger vet ej hade nog gett mer lättolkade svar.

7-9

Frågan föreföll vara svår att besvara och underlaget är därför inte helt fullständigt eller tillförlitligt. Mer underlag behövs för att göra en rättvis analys av läget.

Åtgärder

Främjande åtgärder

Barn- och ungdomslitteratur där personer med olika sexuell läggning finns representerade ska vara tillgänglig på skolan för att alla ska kunna känna igen sig i den litteratur de möter.

Pedagoger väljer att så ofta som möjligt använda normbrytande barn- och ungdomslitteratur i undervisningen som ett led i vår vilja att utveckla respekt för alla människors lika värde och utveckla förståelse för människors olika villkor.

Undervisningen ska innehålla ett tillåtande, tryggt och normkritiskt förhållningssätt. Könsstereotypindelning ska undvikas. Tillsammans med elevhälsan genomförs tonårssnack, besök på ungdomsmottagningen och hälsoäventyret

Förebyggande åtgärder

4-6

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Arbeta med normbrytande litteratur och prata om det i klasserna genom högläsning. Lärare tar hjälp av de metoder som tagits upp i läslyftet.

Ta stöd utav biblioteket i att välja ut passande litteratur och vid samtal med klassen utifrån litteraturen.

Ta hjälp av kurator vid samtal med klasser, grupper och enskilda elever.

7-9

Av det vi ser av undersökningen så är detta något vi ska fortsätta arbeta med på Skolans val och dagligen i undervisningen. I sociala medier, media, tv och tidningar se vi att trenden följer samhället i stort kring "ideal" och "hur man ska vara". På Skolans val ska vi diskutera allt från stereotyper av personer till hur man "förväntas vara".

En förebyggande åtgärd vi vidtagit kring detta är att införa mobilfri skola för att minska "hetsen" under dagarna via sociala medier.

Uppföljning och utvärdering

4-6

Uppföljning sker kontinuerligt av mentor på klassråd, utvecklingssamtal, elevråd samt vid enskilda samtal med elever. Utvärdering sker vid slutet av varje termin av arbetslag, elevhälsa och skolledning. Extra anpassningar i undervisning dokumenteras, följs upp och utvärderas.

7-9

Uppföljning sker kontinuerligt av mentor på skolans val-tid, klassråd och elevråd. Utvärdering sker vid slutet av varje termin av arbetslag, elevhälsa och skolledning. Extra anpassningar i undervisning dokumenteras, följs upp och utvärderas.

Samverkan

4-6

Samverkan med elever och vårdnadshavare sker i veckobrev samt på elevråd och klassråd

7-9

Samverkan med elever sker fortlöpande på skolans val-lektioner samt på elevråd.

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Etnisk tillhörighet

Undersökning

4-6

Övergripande så upplevs det att elever respekterar varandra oavsett ursprung men det finns svar som tyder på att det inte stämmer.

7-9

I åk 7 och 8 så upplevs det att elever respekterar varandra oavsett ursprung. En elev i åk 8 anger att det finns tendenser att man inte respekterar varandra oavsett ursprung.

Analys

4-6

Trots svaren på enkäten så ser vi ibland exempel på att elever inte respekterar varandras ursprung. Detta gäller både mellan elever och mellan elever och personal.

7-9

Vi har upplevt att boendeort har varit föremål för diskussioner för elever. Det är svårt att avgöra om dessa diskussioner är på allvar eller på skoj. Vi anser att det ibland förekommer en negativ klang i dessa diskussioner. Vi har haft konflikter under året kring var man kommer ifrån.

Åtgärder

Främjande åtgärder

Elever undervisas om vad rasism är, vilka orsaker rasism har och om hur rasism uttrycks - både i vardagen och olika strukturer i samhället. Undervisningens innehåll och metoder anpassas till elevernas ålder och förmågor men ska gälla alla barn från åk F-9. Undervisningen bör ske på flera olika sätt men följer läroplanens första kapitel samt kursplanerna för berörda ämnen.

Förebyggande åtgärder

4-6

Bjuda in personer och föreläsare utifrån med egna erfarenheter som beskriver vad som händer när man inte behandlar varandra lika oavsett ursprung för att motverka rasism.

7-9

Vi arbetar dagligen med dessa frågor i undervisningen och på raster. Elevhälsan och trygghetsteamet involveras särskilt i det förebyggande arbetet i åk 8.

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Uppföljning och utvärdering

4-6

Uppföljning sker kontinuerligt av mentor på klassråd, utvecklingssamtal, elevråd samt vid enskilda samtal med elever. Utvärdering sker vid slutet av varje termin av arbetslag, elevhälsa och skolledning. Extra anpassningar i undervisning dokumenteras, följs upp och utvärderas.

7-9

Uppföljning sker kontinuerligt av mentor på skolans val-tid, klassråd och elevråd. Utvärdering sker vid slutet av varje termin av arbetslag, elevhälsa och skolledning. Extra anpassningar i undervisning dokumenteras, följs upp och utvärderas.

Samverkan

4-6

Samverkan med elever och vårdnadshavare sker i veckobrev samt på elevråd och klassråd.

7-9

Samverkan sker tillsammans med elever på skolans val-lektioner samt på elevråd.

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Religion eller annan trosuppfattning

Undersökning

4-6

Vi ser att eleverna anser att de respekterar varandra oavsett religion.

7-9

Vår undersökningen visat att eleverna anser att de respekterar varandra oavsett religion i stor utsträckning i åk 7 och 9 och i ännu större utsträckning i åk. Resultatet är bättre jämfört med flera andra områden.

Analys

4-6

De flesta tillhör samma religion. Vi hör inga kommentarer om exempelvis specialkosten för de som inte äter fläsk.

7-9

Det pratas väldigt lite religion mellan eleverna och vi har inte många elever som vi vet om är troende och det kan vara en del i att det är få kränkande bitar kring dessa frågor. Ju fler olika trosuppfattningar som finns desto "lättare" och mer lätt kan de kränkande behandlingarna ske.

Åtgärder

Främjande åtgärder

Diskussioner om likheter och olikheter i olika religioner och religiösa uttryck är viktiga, tillåtande och trygga. Det gemensamma i olika religioner lyfts fram och betonas. Vi ska också synliggöra religioner i skolmiljön

Förebyggande åtgärder

4-6

Mer likvärdig kost för personer som inte äter fläsk.

7-9

Fortsatt värdegrundsarbete kring frågor som berör tro och religiösa frågor. Vi har mycket personal ute på raster som rör sig bland eleverna och vill fortsätta motverka allt "negativt" prat genom att närvara ute i verksamheten på raster och bidra i diskussionerna.

Uppföljning och utvärdering

4-6

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Uppföljning sker kontinuerligt av mentor på klassråd, utvecklingssamtal, elevråd samt vid enskilda samtal med elever. Utvärdering sker vid slutet av varje termin av arbetslag, elevhälsa och skolledning. Extra anpassningar i undervisning dokumenteras, följs upp och utvärderas.

7-9

Uppföljning sker kontinuerligt av mentor på skolans val-tid, klassråd och elevråd. Utvärdering sker vid slutet av varje termin av arbetslag, elevhälsa och skolledning. Extra anpassningar i undervisning dokumenteras, följs upp och utvärderas.

Samverkan

4-6

Elevråd och klassråd och i veckobrev och utvecklingssamtal.

7-9

Samverkan sker tillsammans med elever på skolans val-lektioner samt på elevråd.

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Funktionsnedsättning

Undersökning

4-6

Många elever anser att de eller någon annan blir illa behandlade på grund av en funktionsnedsättning.

7-9

Undersökningen visar att det är väldigt splittrat i svaren. Det gäller alla tre årskurser.

Analys

4-6

Språkklasseläver kan ibland känna ute i storklass att de blir illa behandlade (de är inte en del av storklassen).

Resultatet visar att det kan vara en svår fråga för eleverna att förstå.

7-9

Analysen vi gör är att med tanke på hur splittrat det är så vill vi ta upp denna fråga gemensamt i klassrummet och undersöka om resultatet kan bli annorlunda - om frågan har missuppfattats eller om det ser ut som det gör. En viss mognad kring svårigheter är också en analys vi gör. "Man får hjälp men är inte mottaglig för hjälpen".

Åtgärder

Ange vilka förebyggande och främjande åtgärder som ska vidtas utifrån ovanstående analys. Ange även vem som är ansvarig för åtgärden samt en tidsplan för åtgärdens genomförande.

Uppföljning och utvärdering

Här skrivs uppföljning och utvärderingen av ovan angivna undersökning, analysen av undersökningen samt åtgärder.

Samverkan

4-6

Följs upp vid utvecklingssamtal, klassråd och elevråd.

7-9

Samverkan sker tillsammans med elever på skolans val-lektioner samt på elevråd.

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Sexuell läggning

Undersökning

4-6

Enligt enkätenresultat uppger eleverna att det är okej att vara kär i vem man vill.

7-9

Undersökningen visar att det finns en högre tolerans i en del klasser än i andra.

Analys

4-6

Frågan bedöms vara svåra elever på mellanstadiet att besvara. Frågan "Att vara kär i vem man vill" kan tydas i att "får man vara kär i den populära/opopulära" vilket gör att resultatet på frågan är svårtolkat.

7-9

Frågan behöver omformuleras eller uteslutas. Analysen vi gör är att det skulle vara intressant att jämföra varje år kring klasserna, om det ser annorlunda ut andra år - om man är "extra känslig" i en viss årskurs och därför resultatet ser så annorlunda ut.

Åtgärder

Förebyggande

4-6

Att eleverna ska ha god kunskap och kunna samtala kring identitetsbegrepp när det gäller normer, sexualitet, könsidentitet och/eller könsuttryck. Undervisning om sex, samlevnad och identitet ska genomföras i alla åldersgrupper och med anpassning till elevernas ålder och mognad. I undervisningen ska följande områden beröras; kroppen, sexuell läggning, könsuttryck, identitet och könsidentitet. Det är viktigt att ha ett tillåtande, tryggt och normkritiskt förhållningssätt i undervisningen. Könsstereotyp inledning ska undvikas. Tillsammans med elevhälsan genomförs tonårssnack och besök på Hälsoäventyret och på ungdomsmottagningen.

Genomförande av tonårssnack och besök på ungdomsmottagningen av elevhälsan tidigareläggs.

7-9

Temadag "HJÄRTA" med inbjudna föreläsare genomförs under vårterminen.

Uppföljning och utvärdering

4-6

Datum
2018-11-30

Vår **beteckning**
BOU 2018/03913

Uppföljning sker kontinuerligt av mentor på klassråd, utvecklingssamtal, elevråd samt vid enskilda samtal med elever. Utvärdering sker vid slutet av varje termin av arbetslag, elevhälsa och skolledning. Extra anpassningar i undervisning dokumenteras, följs upp och utvärderas.

7-9

Uppföljning sker kontinuerligt av mentor på skolans val-tid, klassråd och elevråd. Utvärdering sker vid slutet av varje termin av arbetslag, elevhälsa och skolledning. Extra anpassningar i undervisning dokumenteras, följs upp och utvärderas.

Samverkan

4-6

I veckobrev, på elevråd och klassrådsamt vid utvecklingssamtal.

7-9

Samverkan sker tillsammans med elever på skolans val-lektioner samt på elevråd.

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Ålder

Undersökning

4-6

Undersökningen visar övergripande att man respekterar varandra oavsett ålder men det finns svar som visar på att det inte gör det heller.

7-9

Majoriteten på högstadiet visar att man blir respekterad oavsett ålder.

Analys

4-6

Varför en del tycker att man inte respekterar varandra oavsett ålder är matsituationen. De yngre "tar all mat" eftersom att det ofta är slut eller nästan slut när det närmar sig 11.30 och alla slutat sina lektioner.

Eleverna åk 4 tar mat kl 11.00 och måste vänta till minst 11.25 och då går de ut istället för att äta sig mätta. Samma sak gäller eleverna åk 5 som tar mat 11:10. Eleverna åk 6 får inte tillräckligt mat när de kommer 11.20.

Eleverna själva tror att många av konflikterna på lunchrasterna beror på att de inte är mätta och belåtna.

7-9

Eleverna har länge begärt att maten och salladen inte ska "blandas". Även fast resultatet ser bra ut vill vi göra arbetet ännu bättre. Fler åtgärder behövs ändå.

Åtgärder

Främjande åtgärder

Regelbundna elev- och klassråd genomförs.

Förebyggande åtgärder

4-6

Elever och personal samverkar med personalen i bispisningen så att eleverna upplever att det blir tryggare vid matsituationen. Elever från åk 6 hjälper till vid bispisningen.

7-9

Det som uppkommit på utvecklingssamtalen är att elever i åk 7 ibland känner sig osäkra och obekväma under luncherna. Vi beslutar att öppna upp ett specifikt klassrum till dem för att de

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

förhoppningsvis ska känna sig mer bekväma och få fler att äta mat på skolan utan att de blir påverkade eller rädda för de äldre högstadieläverna.

Uppföljning och utvärdering

4-6

Uppföljning sker kontinuerligt av mentor på klassråd, utvecklingssamtal, elevråd samt vid enskilda samtal med elever. Utvärdering sker vid slutet av varje termin av arbetslag, elevhälsa och skolledning. Extra anpassningar i undervisning dokumenteras, följs upp och utvärderas.

7-9

Uppföljning sker kontinuerligt av mentor på skolans val-tid, klassråd och elevråd. Utvärdering sker vid slutet av varje termin av arbetslag, elevhälsa och skolledning. Extra anpassningar i undervisning dokumenteras, följs upp och utvärderas.

Samverkan

4-6

I veckobrev, på elevråd och klassråd samt vid utvecklingssamtal.

7-9

Samverkan sker tillsammans med elever på skolans val-lektioner samt på elevråd.

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

8. Riktlinjer och rutiner i syfte att förhindra och motverka trakasserier och sexuella trakasserier

Redogörelse för planerade åtgärder, ansvarig för tidsplanen

Åtgärder som ska påbörjas (1)	Åtgärder som ska genomföras (2)	Åtgärder från förra årets plan som genomförts (3)
F-9 Skolan ska upplevas som trygg och vi ska ha en medvetenhet om så hög vuxennärvaro som möjligt i alla situationer.	F-9 Utveckla elevhälsoarbetet genom att EHT och EHM genomförs i arbetslagen så att samverkan, ledning och styrning förbättras.	En mobilfri skola har införts.
F-9 Använda incidentrapporter som ett analysredskap för att kunna utveckla vårt förebyggande och främjande arbete.		

Uppföljning av vidtagna åtgärder

Uppföljning sker kontinuerligt under möten och vid terminsslut av arbetslag, elevhälsa och skolledning.

Uppföljning av planen och dess innehåll

Uppföljning sker kontinuerligt under möten och vid terminsslut av arbetslag, elevhälsa och skolledning.

Utvärdering av vidtagna åtgärder

Uppföljning sker kontinuerligt under möten och vid terminsslut av arbetslag, elevhälsa och skolledning.

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Utvärdering av planen och dess innehåll

Uppföljning sker kontinuerligt under möten och vid läsårsslut av arbetslag, elevhälsa och skolläring.

Elevernas deltagande och inflytande

Uppföljning med elever sker tillsammans på lektioner samt på elevens val och på elevrådet.

9. Riktlinjer och rutiner i syfte att förhindra och motverka kränkande behandling

Akuta händelser

Beskrivning av vad personalen ska göra om det händer någonting akut. Notera att det kan vara nödvändigt att beskriva ett par olika scenarion, för det fall personalen har särskilda instruktioner i vissa situationer.

Rutiner när personal får kännedom om att elev blivit kränkt eller trakasserad av annan elev.

Trakasserier är en form av kränkning som har att göra med diskrimineringsgrunderna. Nedan omfattas trakasserier och sexuella trakasserier i ordet kränkning.

Personalens anmälningsplikt

Personal omfattas av anmälningsplikt när de får kännedom om att elev utsätts för kränkande behandling i skolan (Skollagen 6 kap 10§). Även situationer som uppstår utanför skolan omfattas om de har koppling till verksamheten. Det kan till exempel handla om det som händer till och från skolan eller på sociala medier. Händelsen ska rapporteras till rektor på incident-rapport (del 1). Rektor ansvarar för att kränkningar rapporteras till huvudman.

Utredning – åtgärder – uppföljning

Händelsen ska utredas skyndsamt. Inom 48 timmar. Åtgärder ska vidtas och följas upp. I vissa situationer kan det vara tillräckligt att genom några frågor få händelsen klarlagd och därigenom utagerad. I andra fall krävs utförligare utredning och intensivare åtgärder. Utredning av vad som hänt, vidtagna åtgärder (del 2) och uppföljning (del 3) ska dokumenteras på incidentrapport och förvaras i elevens akt på skolan.

1) Samtal med den som är utsatt

Det är önskvärt att två vuxna är med vid samtalet, men inte alltid möjligt. Dokumentera på incidentrapport vad eleven berättar och vad du själv sett. Incidentrapporten lämnas till skolledning.

Tänk på att eleven alltid måste skyddas. Försök i möjligaste mån att undvika att plocka ut eleven synligt ur klassen för detta samtal. Berätta för eleven hur det fortsatta arbetet planeras.

Stödfrågor att använda vid samtalen:

Vad har hänt?

Var hände det?

När hände det?

Vilka var med? Vilka såg detta?

Om någon blivit kränkt på sociala medier – låt elev visa och spara den.

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Undersök detaljerna kring det som inträffat. Har händelsen uppmärksamrats av andra vuxna?

2) Informera den utsatta elevens vårdnadshavare och ta reda på mer om ärendet.

Prata med den utsatta elevens vårdnadshavare och med personal på skolan. Samla mer information och dokumentera i incidentrapport.

3) Allvarligt samtal med den eller de som har kränkt

Det är önskvärt att två vuxna är med vid samtalet. En av dessa leder samtalet och en dokumenterar. Dokumentation ska läggas i berörda elevers akter (incidentrapport). Det är viktigt att prata enskilt med alla om det är flera elever som har kränkt.

Börja med att ha samtal med den som bedöms vara ledare.

Hämta personen i hans klassrum. Det får inte vara en rast mellan samtalen om samtal med flera elever behöver äga rum. De som har kränkt ska inte ha möjlighet att prata med varandra. Följ med eleven tillbaka till klassen efter samtalet. Tänk på att det är viktigt att man sitter i ett rum där man får vara ifred under hela samtalet.

Samtalet som förs ska vara allvarligt. Samtalet ska vara ett samtal - inte ett förhör.

Följ dessa punkter:

- Tala om att vi fått veta vad som pågår och lyssna på hur hen uppfattar situationen.
- Tala om att det råder nolltolerans på skolan när det gäller kränkningar.
- Fråga den som har kränkt vad hen kan göra för att detta ska upphöra.
- Bestäm tidpunkt för uppföljning som ska ske inom ett par dagar.
- Den/de som har kränkt någon kan uppmanas att berätta om samtalet hemma. Personal ska alltid kontakta vårdnadshavare.
- Tala om hur skolan kommer att ta hand om ärendet.

4) Kontakt med vårdnadshavare till den som kränkt

Den personal som ansvarar för utredningen kontaktar den kränkande elevens vårdnadshavare. Dokumentera på incidentrapport.

5) Åtgärder

Ansvarig personal tar fram åtgärder som ska leda till att kränkningarna blir varaktigt lösta. I allvarligare fall skall utredningen och framtagande av åtgärder ske i samråd med arbetslaget på elevhälsomötet (EHM) med skolledning och kurator.

Tänkbara åtgärder kan vara att:

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

- Ha kontinuerliga samtal med elever, övrig personal och vårdnadshavare.
- Ha ökad uppsikt, särskilt på platser och tidpunkter som har visat sig vara riskfyllda.
- Tilldela en assistent eller en resursperson för den eller de som kränker.
- Se över gruppindelningar och schemaläggning.
- Göra insatser med hjälp av kurator, psykolog eller annan lämplig person.
- Vidta disciplinära åtgärder inom ramen för bestämmelserna i skollagen.

6) Kontinuerliga uppföljningssamtal

Den som ansvarar för ärendet ska följa upp och utvärdera insatta åtgärder minst en gång per vecka under två veckor. Detta ska genomföras med den elev som blivit utsatt och de elever som utsätter.

Om det framkommer att kränkningarna upphört kan ärendet avslutas. Om inte, måste nya åtgärder sättas in för att få stopp på kränkningarna. Samarbete bör ske mellan berörda lärare, kurator och rektor för att kartlägga respektive elevs situation i skolan. Det är viktigt att sätta in effektiva åtgärder som ger direkt verkan och får stopp på kränkningarna. Fortsätt följa upp minst en gång per vecka tills kränkningarna upphört.

Dokumentera alla vidtagna åtgärder och uppföljning på incidentrapport. De förvaras i elevernas akter.

7) Möten med vårdnadshavare

Om kränkningarna inte upphör kallas vårdnadshavarna till möte på skolan där skolledning och berörd personal från skolan deltar. Vid behov deltar kurator.

Olaga hot eller misshandel

Anmäl omgående till skolledningen om det framkommer att den/de som utsatt andra, utövat olaga hot eller att misshandel förekommit. Vid varje enskilt fall görs bedömning om en anmälan till polis eller sociala myndigheter ska göras.

Medling mellan elever i en skolsituation

Det är viktigt att skilja mellan allvarliga kränkningar och "vanliga" konflikter där medling är bästa metoden att lösa ett problem.

Medling sker mellan elever som hamnat i konflikt med varandra. Medling ska endast ske mellan jämbördiga parter, alltså inte vid allvarliga kränkningar där en elev känner sig utsatt av en eller flera elever och upplever sig vara i underläge.

Vid ett medlingsförfarande intervjuas alla parter i konflikten. Därefter träffas man gemensamt för att belysa de upplevelser eleverna haft. Eleverna får göra en överenskommelse om hur de ska uppträda mot varandra framöver och överenskommelsen följs upp under en period.

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Vårdnadshavare ska godkänna att eleverna deltar i medling på skolan. Skolpersonal kan vid behov ta hjälp av skolkurator vid medling.

Förebyggande arbete mot kränkande behandling

Beskrivning av det förebyggande arbetet mot kränkande behandling.

Åtgärder som ska påbörjas (1)	Åtgärder som ska genomföras (2)	Åtgärder från förra årets plan som genomförts (3)
F-3 En plan/schema tas fram för hur storarbetsrummet och småarbetsrummen på 2-3 ska användas.	F-3 Lunchen upplevs som ett riskmoment och behöver ses över. Kapprummen upplevs som oroliga för eleverna och gemensamma rutiner tas fram. De innebär att: - Vi går på led ut till kapprummet och följer klassen ut på rasten. - Utökad skogräns. - Klasslärare möter eleverna i hallen. - Bildschema för påklädning och toaletterna sätts upp för eleverna i hallarna. - Informationstext för föräldrar. Så här gör vi i vårt kapprum. - Schemat för rastvärdarna ses över så att det ska finnas en personal i varje hall efter rasten. -Teamen ser över uttider inför raster meddelar rastansvarig. - Vi har fasta led i repektive klass. Gå/kompisled och	F-3 Planerade rastaktiviteter har påbörjats på alla raster. Otrygga platser har identifierats och arbete för att trygga dem har påbörjats. Klasserna har arbetat med Lion Quest för att skapa tryggare grupper. Vi har infört mobilfri skola. Har arbetat med hjärtat som är skolans värdegrund. Arbetet med att dokumentera och följa upp incidenter som händer mellan elever har utvecklats och det ger möjlighet för att kartlägga, följa upp och arbeta förebyggande.

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

	<p>långa ledet. Fritids använder samma led.</p> <p>- Måla ringar på skolgården där respektive klass led ska börja när man ska gå in efter rasten.</p> <p>- Vi pratar med Agneta om hur vi vill att klasserna lämnar sångsamlingen.</p>	
<p>4-6</p> <p>Använda incidentrapporter, elevenkäter samt konsekvenstrappan som analysverktyg.</p>	<p>4-6</p> <p>Utveckla elevhälsoarbetet genom att EHT och EHM genomförs i arbetslagen så att samverkan, ledning och styrning förbättras.</p>	<p>4-6</p> <p>Vi har infört mobilfri skola.</p> <p>Har arbetat med gruppstärkande arbetsätt i samtliga ämnen. Man har ökat samarbete mellan olika ämnen då man visat att det ger goda resultat att arbeta utifrån ämnen i skolan än med värdegrundsuppgifter för att öka tryggheten.</p> <p>För att öka tryggheten arbetar man med elevens val på första rasten där väljer eleverna sin aktivitet.</p> <p>Arbetet med att dokumentera och följa upp incidenter som händer mellan elever har utvecklats och det ger möjlighet för att kartlägga, följa upp och arbeta förebyggande.</p>
<p>7-9</p> <p>Använda incidentrapporter, elevenkäter samt konsekvenstrappan som analysverktyg.</p>	<p>7-9</p> <p>Utveckla elevhälsoarbetet genom att EHT och EHM genomförs i arbetslagen så att samverkan, ledning och styrning förbättras.</p>	<p>7-9</p> <p>Har jobbat med värdegrundsarbete genom Hjärtat och inkluderande förhållningssätt.</p>

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

		<p>Man har infört bestämda platser i klassrummen och det har fungerat bra. Det är en trygghetsfaktor att ingen behöver riskera hamna ofrivilligt ensam.</p> <p>Trygghet med klockor i varje klassrum och det står på tavlan när lektion börjar och slutar.</p> <p>Arbetet med att dikumentera och följa upp incidenter som händer mellan elever har utvecklats och det ger möjlighet för att kartlägga, följa upp och arbeta förebyggande.</p> <p>Man arbetar med Lions Quest på skvaltid för att skapa tryggare grupper.</p>
--	--	---

Utvärdering av planen och dess innehåll

Här redovisas utvärderingen av planen och dess innehåll. Eventuella revideringar ska kunna spåras hit.

Elevernas deltagande och inflytande

Beskriv och redogör för hur och på vilket sätt eleverna deltar i arbetet med att (1) göra, (2) följa upp och (3) utvärdera planen. Redogör även för årshjulet för elevernas deltagande i arbetet med riktlinjer och rutinen

Nr 1 Under starten på läsåret utformas en elevenkät utifrån de behov som verksamheten av elevhäsloteam och trygghetsteam. Elevepresentanter från skolan bjuds in till ett samråd där frågorna diskuteras och ändras utifrån dessa samtal.

Enkäten genomförts anonymt och eleverna förbereds genom att undervisas av mentor i de olika begreppen och problemen som enkäten belyser genom en powerpoint som trygghetsteamet tillhandahåller.

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

Enkäteresultaten visas i alla klasser för eleverna och resultatet redovisas. Utifrån det diskuteras olika förslag till hur vi kan arbeta med de inringade områden som enkäten visar.

Nr 2 De olika områdena följs kontinuerligt upp vid klassråd, elevråd och i samtal med elever.

Nr 3 Under april följs planen upp i arbetslagen tillsammans med elevhälsoteam och trygghetsteam. I alla klasserna utvärderar arbetet med det arbetet som gjorts på respektive stadium.

Information om riktlinjer och rutin

Dokumentet görs känt för:

- Personal på APT
- Elever på klassråd och Skolans val-tid
- Vårdnadshavare på skolans hemsida och genom presentation på föräldraråd och föräldramöten.

Datum
2018-11-30

Vår beteckning
BOU 2018/03913

10. Material för vidare läsning

Skollagen (2010:800)

Diskrimineringslagen (2008:567)

Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling

Prop. 2005/06:38 ”Trygghet, respekt och ansvar – om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever”

Prop. 2007/08:95 ”Ett starkare skydd mot diskriminering”

Prop. 2009/10:165 ”Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet”

Prop. 2015/16:135 ”Ett övergripande ramverk för aktiva åtgärder i syfte att främja lika rättigheter och möjligheter”